

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes
aliquot**

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula II. Quodlibet est vel non est

urn:nbn:de:bsz:31-102400

propria divinæ naturæ, quia non competunt illi nisi κατ' ἄλλο, nempe ratione divinæ naturæ, cum quâ in unitate personæ subsistit. Soli igitur divinæ naturæ insunt immediatè, per se, & tanquam πρῶτον, cumque eâ sic convertuntur.

REGULA II.

Quodlibet est vel non est.

I. Quod verbis affirmationis & negationis ita proponitur : *De quolibet affirmatio vel negatio vera est. I. Post. t. 83. III. Met. t. 3. & IV. Met. t. 27.*

II. Javellus *IV. Met. q. IX.* hoc principium idem planè & ejusdem sensus esse statuit cum præcedenti, cui adstipulatur Mendoza *l. supra cit.*

III. Nos cum Fonseca *IV. Met. c. III. q. un. f. II.* & Soario *disp. Met. III. f. III.* pro distinctis habemus. Quam omninò etiam Aristotelis sententiam fuisse, inde colligi potest, quod cum *IV. Met. c. IV.* illius veritatem defendisset, *cap. VII.* demum hoc confirmandum sibi sumit, tanquam peculiaris quædam argumenta contra protevros requirens.

IV. Soarii fundamentum est: Cùm ista duo principia sint *de esse & non esse*, sive de contradicentibus, & verò in contradicentibus quilibet duo reperiantur, nempe *repugnantia*, & *quod careant omni medio*; prius principium

um repugnantiam exprimit, Significat enim esse & non esse, sicut & quælibet contradicentia, repugnare sibi invicem, neque simul stare, & de eodem vera esse posse. Posterioris verò sensus est, contradicentia medio omni carere, neque simul de eodem falsa esse, quod & Aristoteles docet, quando in principio c. VII. L. IV. Met. ait: *At verò neq; inter contradicentia quidquam medium est, sed necesse est. unum de uno affirmare aut negare.* & dum contra negantes hoc principium argumentatur, probat, inter contradicentia non dari medium. Ista duo autem, nempe *contradicentia pugnare inter se, & medium nullum admittere*, diversa esse, probat Suarez ex eò, quod illud commune sit omnibus oppositis, hoc autem proprium contradicentibus.

V. Regit Mendoza I. illud principium: *Impossibile est &c.* docente Soario. significat repugnantiam contradictoriorum, hoc verò, *Quodlibet est &c.* eorum immediationem, ut ipse loquitur. Sed repugnantia contradictoria, & immediata oppositio, sunt formaliter idem. E. & illa principia sunt formaliter unum.

VI. II. Repugnantia, ut duo conceptus simul sint & non sint, significat, utrumque conceptum existere non posse, item significat, utrumq; non posse simul existentiam carere. Sed hoc est, alterum eorum necessario esse vel non esse. E. illa duo principia sunt unum. VII.

VII. Respondeo ad I. Repugnantia contradictoria Mendozæ nihil aliud est, quam repugnantia immediata; Hòc modò illa formaliter idem esse quis negaverit? Dico tamen, formaliter aliud esse illam repugnantiam contradictoriam sive immediatam, ut repugnantia est aliud, ut immediata est, quod idem est, ac si dicamus, formaliter aliud esse ipsam repugnantiam contradicentium per se & præcisè consideratam, aliud esse eorum immediationem: idque vel inde perspicitur, 1. quod si per impossibile, ut loqui solent, còtradicentia admitterent medium, nihil impediret, quò minus inter se pugnarent. 2. quod repugnantia contradictoriorum, ut repugnantia est, ipsis & contrariis (loquimur de propositionibus) æqualiter convenit. Est enim repugnantia propositionum contrariarum tanta, quanta contradictoriarum, cum neutra simul vera esse possint, estq; omnibus contrariis æquè communis atq; contradicentibus. At immediatio, sive repugnantia ut immediata est, non convenit illis æqualiter. Contradictoriis enim competit omnibus & per se, ut habetur *I. post. 2. 13.* Contrariis verò non omnibus, & per accidens, quoniam in materiâ contingenti medium habent, & utraq; earum falsa esse potest, quod autem careant nonnunquam omni mediò, per accidens est, quia fit ratione materiæ necessariæ, ut explicat Thomas. Ad

IIX. Ad II. Multis probat Mendoza minorem, sed in majore manifesta occurrit petitio principii, ut vel ex contrariis aut privativè oppositis patet. Nam videre & cæcum esse sunt duo conceptus, quibus repugnat simul *esse & non esse*, nimirum in eòdem; possunt tamen simul existentiam carere, scilicet in eòdem, cum lapis nec videat, nec cæcus sit.

IX. Dicat quis, istam propositionem: *Quodlibet est vel non est*, non tantum significare, *esse & non esse* mediò carere, sed etiam ea pugnare, propterea, quod nisi pugnarent, non rectè mediante particulâ disjunctivâ enunciarentur; quemadmodum non rectè diceret, quodlibet lac esse album & dulce, propterea, quod album & dulce respectu subjecti non pugnant, sed eisdem inesse possunt, sicut & lacti ambo simul insunt.

X. Demus, isthæc vera esse, adhuc distincta manent nostra duo principia. Concludimus sic: Quæ propositio tantum significat contradictoria pugnare, illa sensu diversa est ab eâ, quæ vel tantum significat, ea immediata esse, vel ea immediata esse, & pugnare simul. Atqui hæc propositio, *Impossibile est &c.* tantum significat, contradicentia pugnare, altera vero, *Quodlibet est &c.* vel tantum significat, ea esse immediata, vel utrumque simul, nempe & immediata esse, & pugnare, quemadmodum

ex

ex hæc sunt.

XI. *pium a*
Et non e
pugnare
am me
terit: i
Impossibi
eòdem.

XII
L. I. P
scientia
esse ver
vis un
in du
gatio n

XII
quom
Ente C
de hæc
duplic
extra
fius ita
ptâ tū
quid e
cundō
concr
ipsum

ex hæcenus dictis constat. E. sensu diversa sunt.

XI. Quod si quis hõc locõ expetat principium ab illõ priori, *Impossibile est idem simul esse & non esse*, ita diversum, ut sicut illud solam repugnantiam exprimit, ita hoc solùm carentiam mediï significet, id hõc modõ formari poterit: *Impossibile est idem neq; esse, neq; non esse. Impossibile est idem neq; affirmari neque negari de eõdem. Contradictoria non possunt simul esse falsa.*

XII. Cui doctrinæ subscribit Pacius in t. 52. L. I. Post. *Est autem principium, inquit, omnibus scientiis commune, contradictionis unam partem, esse veram, alteram falsam. Hoc principium, quavis unã videatur, tamen duab; partibus constat, & in duo principia dividitur, nempe, affirmatio & negatio nõ sunt simul vere, & nõ est utraq; simul falsa.*

XIII. Sed missis tandem hisce, videamus, quomodo Joh. Picus Mirandulanus in lib. de Ente & Uno c. 3. & 4. & Mafius in tract. de trans. de hãc regulã philosophentur. Docent, Ens dupliciter sumi, primò pro õmni eõ, quod est extra nihil, sive, quod non est nihil. Quod Mafius ita explicat, ut asserat, voce entis sic acceptã tùm id venire, quod est, tùm id, quõ ali- quid est. Et sic ipsum esse quoque esse Ens. Secundò pro concretõ, sive, ut Picus loquitur, ut concreti nòminis faciem habet, & est id, quod ipsum esse participat: quemadmodum candi-

dus

dum non est ipse candor, sed, quod candorem participat. Ipsum autem *esse*, quod pro abstracto habent, negant sic esse ens, cum se ipsum non participet, nec, ut Masius explicat, sit id, quod est, sed id, quod aliquid est. Priori modo cum Ens accipitur, formari potest hoc primum axioma & universale proloquium: de quolibet re dici esse aut non esse, de nullo autem utrumque simul. Et Masius expressè scribit, hoc axioma non esse verum in posteriori acceptione vocis entis, cum ipsum *esse* neque ens sit, neque non ens:

XIV. Sed miror, quid doctissimis hisce viris in mentem venerit, ut isthac scriberent. Concedunt hanc propositionem tanquam veram, *esse* non est ens. Quò jure igitur istam, *esse* est non ens, rejicere possunt, cum à negante finitâ ad affirmantem de prædicatò infinitò legitima sit consequentiâ?

XV. Neque præsuppositò illò, quod de duplici vocis entis significatione docent, sequitur: *Esse* est non ens. E. est nihil; quoniam cum hic non ens non opponatur enti in suâ latitudine, sed strictius sumto, ut concretum est, potest aliquid esse non ens, ut non sit nihil. Nihil autem nõ opponitur enti strictius & pro concreto sumto, sed latissimè accepto.

XVI. Præterea si vel maxime utraq; harum: *esse* est ens, *esse* est non ens, esset falsa, id nihil de-

detracto
quaten
tradice
tramqu
ciation
sit affir
dicentil
net has
est ens,
conced
sam esse
isti Auto

XVII

mur, a
voce m
liber tan
ad ens r
bis expr
gantur.
ut Chim
est, est h
dici pot
mo & n

Omne q
omne.

I. Di
& quod

detraheret universalitati nostri axiomatis, quatenus id loquitur de enunciationibus contradicentibus, in illis dari medium, hoc est, utramque falsam esse, negans. At duæ illæ enunciationes non sunt contradicentes, cum utraq; sit affirmativa, licet sint de prædicatis contradicentibus, sive finito & infinito. Quod attinet has contradicentes, esse est Ens, esse non est ens, inter eas medium dari ipsi negant; cum concedant posteriorem veram, priorem falsam esse. Quæ de concretò & abstractò, & aliis isti Autores disputant, de iis aliò locò.

XVII. Id hinc antequam ad alia progrediamur, adhuc notari volumus, in priori regulâ vocem *idem*, in hâc secūdâ autem vocem *quodlibet* tam latè esse extendendas, ut non solum ad ens reale, sed etiâ ad quodlibet; quod verbis exprimi, aut mente concipi potest, porrigantur. Quicquid enim mente concipi potest, ut Chimæra, Hippocentaurus, illud est, vel non est, est homo, vel non est homo, neque de eo dici potest quod simul sit & non sit simul, sit homo & non sit homo.

REGULÂ III.

Omne quod est, quando est, necesse est esse. Et, omne, quod non est, quando non est, necesse est non esse. Arist. æt. æqu. c. VII.

I. Dicitur: Si omne quod est, necesse est esse, & quod non est, necesse est non esse, sequitur